

Бібліотека Одеської державної академії будівництва та архітектури

**«Меморіалізація російсько-української
війни як важливий напрям у сфері
утвердження української національної та
громадянської ідентичності»**

Одеса 2024р.

Значення меморіалізації для суспільства

Меморіалізація має велике значення для українського суспільства, особливо в контексті сучасних подій. Ось кілька ключових аспектів:

1. Збереження історичної пам'яті: Меморіалізація допомагає зберегти пам'ять про важливі історичні події та героїв, які боролися за незалежність України. Це включає створення меморіалів, пам'ятників, архівів та документальних фільмів.
2. Консолідація суспільства: Місця пам'яті виконують функцію об'єднання українського народу навколо героїчних або трагічних сторінок історії. Це сприяє зміцненню національної ідентичності та патріотизму.
3. Вшанування загиблих: Меморіалізація дозволяє вшанувати пам'ять загиблих героїв та жертв війни. Це важливо для родин загиблих та для суспільства в цілому, оскільки допомагає зберегти їхню пам'ять і віддати належну шану.
4. Осмислення війни: Меморіалізація сприяє осмисленню подій війни, допомагає зрозуміти її причини та наслідки. Це важливо для уникнення повторення подібних трагедій у майбутньому.
5. Підтримка морального духу: Меморіали та пам'ятники можуть служити джерелом натхнення та підтримки морального духу для тих, хто продовжує боротися за свободу та незалежність України.

Меморіалізація є важливим процесом, який допомагає зберегти історичну пам'ять, об'єднати суспільство та вшанувати героїв і жертв війни.

Вплив війни на українську національну та громадянську ідентичність

Війна значно вплинула на українську національну та громадянську ідентичність, викликавши глибокі зміни в суспільстві, а саме:

1. Зміцнення національної ідентичності: Війна сприяла значному підйому національної свідомості. Більшість українців тепер ідентифікують себе передусім як громадяни України.
2. Підвищення солідарності та довіри: Війна об'єднала українців, підвищивши рівень солідарності та взаємної підтримки. Багато людей активно долучаються до волонтерської діяльності, жертвують гроші та ресурси на підтримку Збройних Сил України та гуманітарні потреби .
3. Європейська ідентичність: Війна посилила європейську ідентичність українців. Більше людей відчують себе частиною європейської спільноти, що відображається у зростанні відповідних показників.
4. Відмова від радянської спадщини: Ідентифікація з радянським минулим значно зменшилась. Все більше українців відмовляються від асоціацій з радянською епохою та Росією.
5. Громадянська активність: Війна стимулювала розвиток громадянської активності. Люди стали більш свідомими своїх прав та обов'язків, активно беруть участь у громадському житті та політичних процесах.

Ці зміни мають глибокий вплив на українське суспільство, формуючи нову, більш згуртовану та свідому націю.

Короткий огляд російсько-української війни

1. Крим. Анексія. «ДНР» та «ЛНР» Лютий-березень 2014
2. Донбас. Початок вторгнення. АТО Березень-травень 2014
3. Поява регулярної армії РФ. Іловайський котел. Дебальцеве. Донецький аеропорт. Травень 2014-січень 2022
4. Початок повномасштабної війни. 24 лютого 2022
5. Трагедія у Бучі. Звільнення Київщини. Оборона Азовсталі. березень-травень 2022
6. Деокупація Харківщини. Відключення світла по усій території України. Звільнення правобережжя Херсонщини. Вересень-листопад 2022
7. Бахмут. Наступ Росії. Підрив Каховської ГЕС. Літо 2023
8. Бої за Авдіївку. жовтень 2023 - лютий 2024
9. Курська область. Літо 2024

Ця війна має величезні гуманітарні наслідки, зокрема мільйони людей були змушені залишити свої домівки, а багато міст і сіл зазнали значних руйнувань, а деякі взагалі зникли з існування.

Визначення меморіалізації

Меморіалізація — це процес збереження пам'яті про важливі події, людей або явища через створення пам'ятників, меморіалів, музеїв, а також через різні культурні та освітні заходи. Цей процес допомагає суспільству осмислити минуле, вшанувати пам'ять про загиблих або постраждалих, а також передати важливі уроки майбутнім поколінням.

Основні аспекти меморіалізації:

- 1 Фізичні пам'ятники та меморіали: Створення статуй, монументів, меморіальних дощок, які символізують певні події або людей.
- 2 Музеї та виставки: Організація постійних або тимчасових експозицій, які розповідають про історичні події, війни, трагедії.
- 3 Освітні програми: Проведення лекцій, семінарів, конференцій, які спрямовані на підвищення обізнаності про важливі історичні події.
- 4 Культурні заходи: Вистави, концерти, кінопокази, які присвячені певним подіям або людям.
- 5 Документація та архіви: Збереження документів, фотографій, відеоматеріалів, які мають історичну цінність.

Огляд існуючих меморіальних проектів в Україні

В Україні реалізується кілька значущих меморіальних проектів, які мають велике культурне та історичне значення. Ось деякі з них:

1. Меморіальний центр Голокосту Бабин Яр: Цей проект є одним з найамбітніших в Україні. Він включає створення символічної синагоги та інших об'єктів, які будуть завершені до 2026 року
2. Проект «Захистимо пам'ять»: У рамках цього українсько-німецького проекту було встановлено 20 меморіальних об'єктів на місцях розстрілу євреїв та ромів у роки Голокосту в п'яти областях України
3. Літня школа «Деколонізація меморіального простору України»: Цей проект спрямований на переосмислення радянської монументальної спадщини та включення нових голосів у публічний простір. Учасники школи працюють над змінами меморіального ландшафту України

Ці проекти не лише зберігають пам'ять про трагічні події минулого, але й сприяють розвитку культурного та історичного діалогу в Україні.